

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Midt-Norge RHF	3. september 2026

Sak 102-2026

Rentebetingelser på lån til Hemit HF og Helseplattformen AS

Forslag til vedtak:

1. Styret i Helse Midt-Norge RHF vedtar å sette rente lik 0 på utlån til Hemit HF og Helseplattformen AS med virkning fra 1. september 2026. Det forutsettes at effekten i sin helhet kommer sykehusforetakene til i gode i form av reduserte tjenestepriskostnader.
2. Styret viser til prinsipp for rentefastsettelse på lån i rammeverk for økonomistyring og ber om at ordningen vurderes på nytt i tilknytning til arbeidet med budsjett 2028.

Stjørdal, 27. august 2026

Jan Frich
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Administrerende direktør viste i styremøte 18. juni 2026 nødvendigheten av å styrke sykehusforetakene sin økonomiske situasjon. Ett tiltak er å gi rentefritak for lån knyttet til IT/Helseplattformen. Styret blir i denne saken invitert til å vedta foreslåtte tiltak som et avbøtende tiltak i sykehusdriften.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Økonomisk situasjon i regionen

Foretaksgruppen, eksklusive Helseplattformen AS, leverte et resultat nært budsjett ved utgangen av første tertial. Årsprognosen er noe redusert i forhold til vedtatt resultatbudsjett på 238 millioner kroner. Særlig utfordrende er situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF, som står for størsteparten av det negative prognoseavviket i Helse Midt-Norge. I mai rapporterte Helse Nord-Trøndelag en prognosereduksjon på 30 millioner kroner samtidig som Helse Møre og Romsdal HF bedret sin reduserte prognose fra 90 millioner kroner til 45 millioner kroner i negativt avvik, som tildeling av inntektsstøtte på 75 millioner kroner har bidratt til.

Utviklingen i bemanning og sykefravær innebærer fortsatt en betydelig risiko for både økonomi, kapasitet og arbeidsmiljø. Foretaksgruppen har fortsatt et høyere forbruk av månedsverk enn budsjettet, samtidig som sykefraværet samlet ligger på et høyt nivå.

Risikobildet i foretaksgruppen krever fortsatt tydelig prioritering og koordinert innsats på tvers av foretaksgruppen. Arbeidet med økonomisk omstilling, bærekraftig bemanningsutvikling, reduksjon av ventetider og styrking av kvalitet og pasientsikkerhet må sees i sammenheng for å sikre langsiktig bærekraft og god måloppnåelse i regionen.

Tiltak for å lette driftssituasjonen i sykehusforetakene

Regionen innførte Helseplattformen i perioden 2022 til 2024. I 2026 er produktiviteten (behandlingen det enkelte helsepersonell leverer) tilbake på samme nivå som tidligere. Økte kostnader til avskrivninger og renter er tyngende for sykehusforetakene, og gjør seg også utslag i renteelementet i tjenestepreis på IT leveranser.

Samlet låneportefølje på IT-lån er:

Sum lån Helseplattformen	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Saldo IB (+)	2 570 002	2 386 430	2 202 859	2 019 287	1 835 715	1 652 144
Avdrag (+)	183 572	183 572	183 572	183 572	183 572	183 572
Saldo UB	2 386 430	2 202 858	2 019 287	1 835 715	1 652 143	1 468 572
Renter	103 143	95 625	88 098	77 788	67 920	60 928
Serielån Hemit	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Saldo IB (+)	835 331	835 331	835 331	835 331	835 331	835 331
Avdrag (+)						
Saldo UB	835 331	835 331	835 331	835 331	835 331	835 331
Renter	35 919	32 578	31 743	31 743	31 743	31 743

Et tiltak som vil redusere driftskostnader i sykehusforetakene er å gi sykehusene rentefritak på en andel av den regionale låneporteføljen innen IT. Endringene forventes ikke å gi resultateffekt for IT-selskapene, da de viderefakturerer alle driftskostnader. Det forutsettes videre at IT-selskapene fortsatt betaler avdrag på lån. Ett rentefritak for Hemit HF og Helseplattformen AS forutsettes å gi tilsvarende reduksjon i tjenestepreis til

sykehusforetakene, da det bare er sykehusforetakene i Midt-Norge som har et finanskostnadselement inkludert i tjenesteavtalen.

For 2026 er dette tiltaket beregnet å gi sykehusforetakene en reduksjon av IT-kostnader fra Hemit HF og Helseplattformen AS på om lag 51 millioner kroner, mens for 2027 vil det kunne gi om lag 140 millioner kroner forutsatt et rentenivå fra økonomisk langtidsplan 2027-2032 på om lag 4,1%. Årlige kostnadsreduksjoner knyttet til dette tiltaket vil bli lavere påfølgende år som en konsekvens av at IT-foretakene betaler avdrag og gjelden reduseres. I tillegg vil rentenivået påvirke kostnadsreduksjonens størrelse. De reduserte IT-kostnadene fordeles etter en IT-nøkkel som tilsier følgende fordeling per sykehusforetak:

Sykehusforetak	2026	2027
St. Olavs hospital HF	25,7	70,5
Helse Møre og Romsdal HF	16,6	45,5
Helse Nord-Trøndelag HF	8,7	24
Sum	51	140

Rentefritakstiltaket vil gi det regionale helseforetaket et svakere finansresultat gjennom reduserte renteinntekter fra IT-foretakene og dermed en noe lavere gjennomsnittlig bankbeholdning gjennom året som i tillegg reduserer renteinntekten fra bank. Redusert resultat vil føre til en årlig likviditetsmessig reduksjon av det regionale helseforetakets handlingsrom. Med utgangspunkt i økonomisk langtidsplan 2027-2032 beregnes det akkumulerte likviditetstapet å komme opp mot 700 millioner kroner i planperioden hvis ordningen opprettholdes hele perioden. Det regionale helseforetaket vil likevel ha en tilgjengelig likviditet som vurderes å være tilfredsstillende.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør mener bortfall av renteelementet for lån fra det regionale helseforetaket til Hemit HF og Helseplattformen AS kan være et godt tiltak for å redusere driftskostnadene til sykehusforetakene. Redusert tjenestepris mot IT selskapene i regionen vil bidra til styrkede rammer, bedring av drift og derigjennom også mulighet for bygging av egenkapital for fremtidige investeringer.

Administrerende direktør anbefaler at ordningen iverksettes fra 1. september 2026, og forutsetter at effekten gjenspeiles i helseforetakene sine resultater og prognose for resten av året.

Rammeverk for økonomistyring med tilhørende finansstrategi omhandler prinsipper for rentefastsettelse på lån. Rentefrie lån representerer et unntak fra finansstrategien og administrerende direktør anbefaler derfor at ordningen vurderes på nytt i 2027 forbindelse med utarbeidelse av budsjett for 2028.

Vedlegg

Ingen